

Josua Education AB
hans@josua.se

Beslut för Förskoleklass och grundskola

---

efter förstagångstillsyn i Gamlebyvikens friskola
belägen i Västerviks kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Josua Education AB att **senast den 30 augusti 2019** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen. Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionen konstaterar att Josua Education AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Betyg beslutas om i enlighet med författningarnas krav (3 kap. 14 och 16 §§, 10 kap. 15-20 §§ skollagen; 6 kap. 5 och 7 §§ skolförordningen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Rektorn ska se till att beslut om betyg fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad om den lärare som bedriver undervisningen inte är legitimerad.
- Rektorn ska se till att föreskrifterna om betyg följs och att betygskatalogen är korrekt signerad.
- Rektorn ska se till att samråd sker mellan lärarna inför betygsättning.
- Rektorn ska se till att eleverna informeras om grunderna för betygsättningen.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen konstaterar att Josua Education AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Lärarna vid skolenheten samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen (Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, skolans uppdrag, 2.2 Kunskaper, 2.8 Rektorns ansvar)
- Elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande och stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål (2 kap. 25 § skollagen, Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)
- Huvudmannen ser till att det på grundskolenheterna finns tillgång till elevhälsa för eleverna, så att den kan användas främst förebyggande och hälsofrämjande och för att stödja elevernas utveckling mot målen. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristerna.

- Rektorn ska se till att i sin organisation ge förutsättningar för en systematisk samverkan mellan lärare i olika ämnen, årskurser och mellan förskoleklass och grundskola.
- Rektorn ska se till att lärarna samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen så att elever får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet.
- Rektorn ska se till att elevhälsan främst används förebyggande och hälsofrämjande för att stödja eleverna mot utbildningens mål.
- Rektorn ska se till att skolan utifrån elevernas behov identifierar vilka insatser elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete ska inriktas mot.
- Elevhälsan ska i samråd med övrig personal genomföra identifierade insatser.
- Huvudmannen ska se till att psykolog deltar i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens förstagångstillsyn vid Gamlebyvikens friskola visar att det finns brister i skolans arbete med samverkan mellan lärare och i bedömning och betygssättning. Rektorn har inte organiserat verksamheten så att alla undervisande lärare vid skolenheten regelbundet kan delta i de möten och studiedagar som genomförs under läsåret. Detta får till följd att inte alla lärare aktivt medverkar i arbetet och diskussionerna kring kunskapsbegrepp, utbildningsmål, skolans uppdrag att främja lärande samt kunskapsutveckling. Det får även till följd att rektorn inte kan säkerställa att bedömning och betygssättning sker utifrån ett likvärdighetsperspektiv. Tillsynen visar även att elevhälsan inte främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande samt att alla professioner inte deltar i detta arbete vilket är ett krav enligt skollagen.

Föreläggande

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med bedömning och betygssättning. Rektorn har inte säkerställt att en likvärdig bedömning och betygssättning sker utifrån kunskapskraven. Det finns lärare, som bland annat saknar formell lärarutbildning och legitimation i de ämnen de undervisar i, som inte deltar i de gemensamma diskussionerna och analyserna utifrån kunskapsresultat och betygssättning som sker vid skolenheten. Utredningen visar också att betyg inte fattas tillsammans med en legitimerad lärare och att betygskatalogen är felaktigt signerad. Sammantaget innebär bristen att det finns risk att bedömning och betygssättning vid Gamlebyvikens friskola inte sker i enlighet med författningars krav och därmed inte är likvärdig med andra skolor. Dessutom kan bristen leda till elevernas stödbehov inte utreds.

Enligt skollagen ska utbildningen inom skolväsendet vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas. Vidare ska rektorn se till att betyg sätt i enlighet med skollagen och andra författningar. Vidare står att betyg ska beslutats av den eller de lärare

som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en legitimerad lärare.

Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 298 och 299) framgår att betyg och bedömning är starkt förknippade med varandra. Bedömning behöver ständigt göras för att utvärdera hur lärandet sker mot uppställda mål och kunskapskrav. Rektorn har det övergripande ansvaret för skolans pedagogiska verksamhet, vilket också innefattar att bedömning och betygssättning sker i enlighet med de bestämmelser som finns. Det sägs vidare att rektorns ansvar innebär att se till att lärarna dels är väl förtrodda med det regelverk som gäller, dels i övrigt får det stöd de behöver för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg. Vidare betonas att i rektorns ansvar ingår också att särskilt beakta utbildade, mindre erfarna och nyanställda lärares behov av stöd i denna process.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2018:247, s. 22 - 24) med kommentarer om betyg och betygssättning framgår att rektorn har en betydelsefull roll för att underlätta lärarens arbete med rättvisande och likvärdiga betyg. Det innebär att se till att lärare får tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid betygssättningen, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer. Vidare står att rektorn bör skapa förutsättningar och rutiner för hur en legitimerad lärare sätter betyg tillsammans med en lärare som inte är legitimerad. I rektorns ansvar ingår att särskilt uppmärksamma behov av kompetensutveckling om betyg och bedömning hos lärare som saknar legitimation. Även legitimerade lärare kan ibland behöva stöd. Huvudmannen har ett övergripande ansvar för kompetensutveckling och ska se till att lärare har nödvändiga insikter i skolans bestämmelser, vilket innefattar vad som gäller för betyg och betygssättning.

I intervjuer med elevhälsan, lärare och rektorn framgår att det finns lärare vid Gamlebyvikens friskola som inte deltar i de gemensamma uppföljningarna och analyserna av kunskapsresultaten som sker vid skolenheten. Dessa lärare deltar inte heller i de gemensamma bedömnings- och betygskonferenserna som förekommer på skolan. Av intervju med rektorn och elevhälsan framgår att några av de lärare som saknar legitimation har stöd av en lärare med legitimation när det gäller undervisningens genomförande, uppföljning av resultat, bedömning och betygssättning. Vidare framgår av intervjun med rektorn att detta stöd inte ges till samtliga lärare som saknar legitimation och rektorn har inte heller följt upp om undervisningen sker utifrån kursplanernas mål och att bedömningen görs utifrån kunskapskraven för dessa lärare. I intervjuer med elever framgår att det finns lärare som går igenom kunskapskraven i olika ämnen och där läraren också förklarar grunderna för sin betygssättning. Vidare beskriver eleverna att lärare som undervisar i bland annat praktiskt, estetiska ämnen inte pratar med eleverna om kunskapskrav, bedömning och betygssättning.

Skolinspektionen har vid besöket på skolan tagit del av skolans betygskataloger. Av dessa framgår att det finns lärare som beslutar om betyg utan att det sker tillsammans med en legitimerad lärare. Detta bekräftas även i intervju med lärare och rektorn.

Grundläggande förutsättningar för utbildningen*Lärarnas samverkan med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen*

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i samverkan mellan lärarna på Gamlebyvikens friskola. Rektorn säkerställer inte att en systematisk samverkan sker kring centrala delar som till exempel undervisningens genomförande, värdegrundsarbetet och likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning. Samverkan sker inte heller mellan lärare för de elever som behöver extra anpassningar och eventuellt särskilt stöd. Bristen leder till att det saknas en aktiv och strukturerad diskussion om hur undervisningen ska genomföras och organiseras så att eleverna får möjligheter till överblick och sammanhang över ämnesgränserna. Vidare har inte rektorn skapat förutsättningar för samarbete och former för samverkan och kunskapsutbyte mellan lärarna. Detta får till följd att lärarna inte får möjlighet att tillsammans med andra lärare planera, följa upp och anpassa undervisningen så att den så långt som möjligt gynnar varje elevs kunskapsutveckling.

Av läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, avsnitt 2.2 framgår att alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Vidare ska läraren samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen.

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att lärarna träffas varje onsdag för samverkan i personalgruppen. På dessa möten ges information, tas ärenden upp gällande extra anpassningar och särskilt stöd samt genomförs uppföljningar av olika insatser. Vidare beskriver lärarna att dessa möten även är en tid för planering av olika aktiviteter och av undervisningen i ämnet. Av intervjuerna framgår också att lärarna samverkar under läsårets studiedagar då fokus är skolans systematiska kvalitetsarbete och uppföljning av elevernas kunskapsresultat. I de möten och studiedagar som nämns ovan deltar inte alla lärare. De lärare som inte deltar undervisar i ämnena bild, musik, spanska och slöjd.

Elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan vid Gamleby friskolan inte främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande. Vidare bedömer Skolinspektionen att alla kompetenser i elevhälsan inte deltar i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet. Det framkommer av utredningen att psykologen inte deltar i elevhälsans förebyggande och främjande arbete. Elevhälsans arbete ska komplettera den pedagogiska kompetensen vid skolenheten och på grund av att skolans elevhälsoarbete inte främst är förebyggande och hälsofrämjande får eleverna inte det stöd att tillgodogöra sig utbildningen som de har rätt till.

Av skollagen framgår att för eleverna i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

Av förarbetet till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 276) framgår att syftet med en samlad elevhälsa är att de ska bidra till att skapa en god lärandemiljö för elevernas kunskapsutveckling och personliga utveckling. På sidan 275 framgår vidare att för medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare,

skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Av intervjuer med elevhälsan, rektorn och företrädare för huvudmannen framgår att elevhälsan vid Gamlebyvikens friskola främst arbetar åtgärdande utifrån elevernas individuella behov av exempelvis extra anpassningar och särskilt stöd. Elevhälsan beskriver att de regelbundet ser över vilka elever som behöver utredas och testas. Vidare beskriver elevhälsan att specialläraren tar fram en tillgänglighetsplan för de elever där det finns behov. Tillgänglighetsplanen har till funktion att klargöra vilka behov eleven har av extra anpassningar och vilka resurser eleven behöver. Elevhälsan diskuterar och utvärderar tillgänglighetsplanerna tillsammans med de lärarna som deltar i de veckovisa arbetslagsträffarna. Vidare beskriver elevhälsan att det på skolan finns en kompisstödjargrupp med representanter för eleverna och personalen som planerar olika aktiviteter som ska genomföras under läsåret. Dessa aktiviteter finns dokumenterade i skolans plan mot kränkande behandling. Av intervju med huvudmannen framgår att elevhälsan i framtiden ska arbeta mer förebyggande och hälsofrämjande och att det redan nu finns tankar på hur elevhälsans uppdrag kommer att förändras. Vidare framgår att psykologen inte deltar i elevhälsans förebyggande, hälsofrämjande och åtgärdande arbete. Rektorn och representant för huvudmannen beskriver att ett avtal är tecknat med Västerviks kommun gällande psykolog. Vidare framgår av intervjuerna att psykolog endast anlitas utifrån enskilda elevärenden och inte i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten vid Gamlebyvikens friskola inte uppfyller författningarnas krav, finns skäl att förelägga Josua Education AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

På Skolinspektionens vägnar

X Allan Westerdahl

Allan Westerdahl
Enhetschef/beslutsfattare
Signerat av: Allan Westerdahl

X Gun Bystedt-Nordqvist

Gun Bystedt-Nordqvist
Undervisningsråd/föredragande
Signerat av: Gun Bystedt-Nordqvist

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om Skolinspektionens förstagångstillsyn av fristående skolor

Bilaga 2: Fakta om skolan

Bilaga 1: Allmänt om Skolinspektionens förstagångstillsyn av fristående skolor

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn för att granska skolor och övriga verksamheter inom skolväsendet i kommuner och hos enskilda skolhuvudman (fristående skolor).

Den första kontroll som görs av en huvudman som fått tillstånd att starta en fristående skola är etableringskontrollen. Denna görs terminen före skolan ska starta i syfte att kontrollera att den planering som presenterades i ansökan går att genomföra.

Då en fristående skola startat gör Skolinspektionen under det första läsåret en så kallad förstagångstillsyn. Detta för att säkerställa att huvudmannen och skolan följer de föreskrifter som gäller för utbildningen, för att öka huvudmäns och rektorers kunskap om gällande författningar samt för råd och vägledning. Förstagångstillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att uppnå kunskapskraven.

Skolinspektionens tillsyn avser att visa i vilken utsträckning huvudmannens verksamhet avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar inom de granskade områdena.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som har vidtagits inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om tillsyn finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Bilaga 2: Fakta om skolan

Huvudmannen för Gamlebyvikens friskola är Josua Education AB med organisationsnummer 55094–5852. Av huvudmannens tillstånd framgår att Josua Education AB har rätt att bedriva utbildning för förskoleklass, grundskola årskurs 1-9 samt fritidshem. På Gamlebyvikens friskola, som är belägen i Gamleby i Västerviks kommun, går 56 elever varav 3 elever går i förskoleklass. Eleverna som går på skolan är indelade i fem klasser; årskurs F-1, 2-3, 4-6. 7-8 och 9.

Av Skolverkets officiella statistik från 2018 framgår att 100 procent av eleverna i årskurs 9 var behöriga till yrkesprogram jämfört med 84,4 procent i riket. Vidare framgår att elevernas genomsnittliga meritvärde 2018 var 278,9 jämfört med 220,8 i riket. I övrigt saknas officiell statistik för årskurs 3, 6 och 9.